

DERS TÜRKÇE FACEBOOK GRUBU

PARAGRAF BİLGİSİ ETKİNLİKLERİ

- ❖ Konu
- ❖ Ana Düşünce
- ❖ Yardımcı Düşünceler
- ❖ Anlatım Biçimleri
- ❖ Düşünceyi Geliştirme Yolları

Türk dili; Türk ulusunun yüreğidir, beynidir.

K. Atatürk

MATERYALLER

YAZILILAR, ÇALIŞMA KÂĞITLARI
KONU TESTLERİ - DENEMELER

HAZIRLAYANLAR

ALİ ÇAĞLAR KALE

YENAY YILMAZ

ALEV AYYILMAZ

MUSTAFA CAN

MELİH ÖZDAMAR

DAHA FAZLASI İÇİN AŞAĞIDAKİ BAĞLANTIYA TIKLAYARAK GRUBUMUZA
KATILABİLİRSİNİZ. ☺

<https://www.facebook.com/groups/1468438739924706>

Aşağıdaki metinlerle ilgili istenenleri boş bırakılan bölümlere yazınız.

Anne sütüyle beslenen bebeklerin nörolojik gelişiminin hazır mama ile beslenen bebeklere göre daha iyi olduğu bilinmektedir. Birçok çalışma, anne sütü alan bebeklerin sonraki yaşamlarında obez olma riskinin daha az olduğunu gösteriyor. Hazır mama ile beslenen bebeklerde sindirim sistemi bozukluklarının, solunum yolu rahatsızlıklarının, kulak ve idrar yolu enfeksiyonlarının, egzema ve hırıltılı solunum gibi alerjik rahatsızlıkların görülme riski daha fazladır.

Konu:

Türk dili; Türk ulusunun yüreğidir, beynidir.

Anne sütü

Ana Düşünce:

Anne sütü bebeğin gelişimi için son derece önemlidir.

Yardımcı Düşünceler:

Anne sütü obezite riskini azaltır.

Anne sütü egzema ve hırıltılı soluma riskini azaltır vs.

DAHA FAZLASI İÇİN AŞAĞIDAKİ BAĞLANTIYA TIKLAYARAK GRUBUMUZA
KATILABİLİRSİNİZ. ☺

<https://www.facebook.com/groups/1468438739924706>

Bana kalırsa en büyük problem insanların birbirini dinlemeye tenezzül etmemesidir. Toplumumuzda meydana gelen sorunların temelinde karşıdaki kişiyi dinlememe vardır. Yani iletişim kopukluğu. İnsanlar, sadece kendilerinin konuşmasını karşıdaki kişinin de sadece kendilerini dinlemesini istiyor. Bunun sonucu olarak büyük bir kargaşa ortaya çıkıyor. Bu kargaşa da topluma huzursuzluk olarak yansıyor.

Konu:

İletişim

Ana Düşünce:

Yalnızca kendisinin dinlenmesini isteyen kişiler nedeniyle toplumda iletişimden kaynaklı huzursuzluklar görülür.

Yardımcı Düşünceler:

Toplumumuzda meydana gelen sorunların temelinde karşıdaki kişiyi dinlememe vardır. İletişim kopuklukları topluma huzursuzluk olarak yansıyor. Vs. vs.

Gölmek önemli bir davranıştır. İnsanlara sonsuz bir rahatlama verir. Gülen insan, hayatın getirdiğı sıkıntılardan bir anlığına da olsa arınır, kendini rahatlamış hisseder. Ayrıca gölmek, bir mutluluk çemberi oluşturur. Gülmeyen insanlar, bu gölmeyi çevrelerine yayarlar. Bu sayede toplum bir mutluluk denizinde yüzmeye başlar. Sözüñ özü, mutsuzlukları rafa kaldırıp mutluluklar yaşamak için yüzümüzden gölmeyi eksik etmeyelim.

Konu:

Gölmek

Türk dili; Türk ulusunun yüreğidir, beynidir.

Ana Düşünce:

Mutlu yaşamak için yüzümüzden gölmeyi eksik etmeyelim.

Yardımcı Düşünceler:

Gölmek, insanlara sonsuz bir rahatlama verir.

Gülen insan hayatın getirdiğı sıkıntılardan bir anlığına da olsa arınır. Vs. vs.

DAHA FAZLASI İÇİN AŞAĞIDAKİ BAĞLANTIYA TIKLAYARAK GRUBUMUZA
KATILABİLİRSİNİZ. ☺

<https://www.facebook.com/groups/1468438739924706>

Yeliz, soğuk bir kış günü evde sıkıldığı için kendini sokağa atmıştı. Bu soğuk günlerde hiç kimse hele de çocuklar sokağa çıkmazdı. Yeliz, sokakta bir aşağı bir yukarı dönüp durdu. Hiç kimseyi bulamayınca dolmuş durağında boş boş beklemeye başladı. Ne yapabileceğini düşünürken yaşlı bir adamın kendisine doğru geldiğini gördü. Yaşlı adam, tökezleyerek yürüyordu, her an düşebilirdi. Bunu anlayan Yeliz, yaşlı adama selam verdikten sonra adamın koluna girdi. Yaşlı adamı evine kadar götürdü. Sonra da iyilik yapmanın haklı gururu ile kendi evine koştu.

Konu:

İyilik

Türk dili; Türk ulusunun yüreğidir, beynidir.

Ana Düşünce:

İnsanlar, diğer insanlara yardım etmelidir. Bu insanın kendine olan öz saygısını da geliştirir.

Yardımcı Düşünceler:

DAHA FAZLASI İÇİN AŞAĞIDAKİ BAĞLANTIYA TIKLAYARAK GRUBUMUZA
KATILABİLİRSİNİZ. ☺

<https://www.facebook.com/groups/1468438739924706>

Bazen kaza sonucu bir yerinizi kanattığınızda yara bandı kullanırsınız. Peki, çok kullanışlı bir pansuman malzemesi olan yara bantları nasıl ortaya çıkmış dersiniz? ABD'li buluşçu E. Dickson gazlı bez gibi pansuman malzemelerinin üretildiği bir firmada çalışıyormuş. Dickson, eşinin mutfakta yaşadığı küçük kazalar sonucunda oluşan yaralarına pansuman yapmak için gazlı bezler kullanıyormuş. Ancak bu yöntem kullanışlı bir çözüm olmuyormuş. Bu nedenle Dickson, yapışkan cerrahi bir bant rulosunu açıp minik gazlı bez parçalarını belli aralıklarla bandın üzerine yerleştirmiş. Yapışkan bandın kalan kısımlarını da birbirlerine yapışmaması için krinolin adı verilen bir kumaşla kaplamış. Böylece eşi ne zaman yaralansa bu banttan bir parça keserek eşine kolayca pansuman yapmaya başlamış. Dickson'ın bu fikri çalıştığı firma tarafından beğenilmiş ve 1921 yılında ilk yara bantları üretilmeye başlanmış.

Konu:

Türk dili; Türk ulusunun yüreğidir, beynidir.

Yara bantlarının keşfi

Ana Düşünce:

İnsanın ihtiyacını hissettiği durumlar yeni keşiflere kapı aralar.

Yardımcı Düşünceler:

DAHA FAZLASI İÇİN AŞAĞIDAKİ BAĞLANTIYA TIKLAYARAK GRUBUMUZA
KATILABİLİRSİNİZ. ☺

<https://www.facebook.com/groups/1468438739924706>

Aşağıdaki paragraflarda hangi anlatım biçimlerinin kullanıldığını bulunuz. Paragrafların altındaki alanlara yazınız.

**Öyküleyici
anlatım**

**Betimleyici
anlatım**

**Açıklayıcı
anlatım**

**Tartışmacı
anlatım**

Karlı dağların derin vadilerinden coşkuyla koşan ırmak, ovaya inince coşkusunu yitirip dinginleşiyor. Tam burada etrafını ulu söğüt ağaçları sarıyor ve uzun saçlarıyla ırmağın yüzünü okşuyor. Dinginleşen ırmağın yaşama şansı verdiği otlarla kaplı tepeciklerden birkaç tarla kuşu havalanıyor. Çocuksu yüzüyle bizi aldatan ırmak, sarı otlarla kaplı tepeciklerin arasından geçerek az ileride büyük bir şelale oluşturuyor.

Betimleme

Baobap, Afrika'nın güneyindeki sıcak ve kurak bölgelerde yaşayan dev ağaç türüdür. Bu ağaçların dalları, köklere benzediğinden ilk bakışta bağ aşağı duruyormuş gibi görünür. Baobaplar, üç aylık yağmur mevsimi dışında yılın dokuz ayını yapraksız geçirir. Dünyanın en uzun ömürlü ağaçlarından biri olan baobapların hem insanlara hem de hayvanlara birçok faydası vardır.

Açıklama

Bana kalırsa en büyük problem insanların birbirini dinlemeye tenezzül etmemesidir. Toplumumuzda meydana gelen sorunların temelinde karşıdaki kişiyi dinlememe vardır. Yani iletişim kopukluğu. İnsanlar, sadece kendilerinin konuşmasını karşıdaki kişinin de sadece kendilerini dinlemesini istiyor. Bunun sonucu olarak büyük bir kargaşa ortaya çıkıyor. Bu kargaşa da topluma huzursuzluk olarak yansıyor.

Tartışma

Bahar, sellerle gelmişti Akçasaz'a. Akçasazlılar böyle bir yağmuru hayatlarında görmemişti. Yine yağmurlu bir akşamüstü sırtına çuvalını yükleyip değirmenin yolunu tutmuştu Hasan dede. Onu görenler biliyorlardı ki Hasan dede iyilik turuna çıkmıştı. Söğütlü Deresi'nin üzerindeki asma köprüden geçerken Kara Namık ile karşılaştılar. Kara Namık, Hasan dedeye bir selam verip hızlıca sırtındaki çuvalı omuzladı. Hasan dede, çuvalı bırakmak istemese de bu durumdan hoşnuttu.

Betimleme

**DAHA FAZLASI İÇİN AŞAĞIDAKİ BAĞLANTIYA TIKLAYARAK GRUBUMUZA
KATILABİLİRSİNİZ. ☺**

<https://www.facebook.com/groups/1468438739924706>

Kimi insanlar, başarılı olan insanlara bakarak “Ne kadar da şanslılar şu hayatta!” der. Bence bu söylem yanlıştır. Aslında şans, başarıyı getirmez. Başarı, şans doğurur. Başarmak için adım atan, gayret gösteren insanın önüne birçok şans çıkar ve insan da bu şansların en iyisini değerlendirir, böylece başarı gelir. Kısacası şans başarıyı değil, başarı şans ortaya çıkarır.

Tartışma

İstanbul sokaklarında el ayak çekilmişti. Şans eseri önünden geçen bir arabayı çevirdi. Karanlık sokaklarda evi arayıp bulması epey zaman aldı. Sonunda bitap bir hâlde eve vardı. Kapıyı her zamanki asık yüzüyle açan annesi, ifadesi hiç değişmeyen gözleriyle uzun uzun yüzüne baktı. Elinden tutup yavaşça içeri çekti.

Öyküleme ve betimleme

Eski bir taş köprü geçildikten sonra fakir mahallelere giriliyor ve sefalet bütün dehşeti ve çirkinliğiyle başlıyordu. Ortalarından akan çirkin sularında yarı çıplak çocuklarla çamurdan köpekler, eğri büğrü sokaklar... Tezekten, çamurdan yapılmış yarı yarıya toprağa gömülmüş penceresiz kulübeler...

Betimleme

Akbabalar, kuşlar âleminin en yırtıcı türlerindendir. Yüksek dağlık alanlarda yaşayan akbabalar, leş yiyen canlılardır. Akbabaların görme ve koku alma duyuları çok iyi olduğu için avlarının kokusunu çok uzaklardan alabilir ya da onları rahatlıkla görebilirler. Uzun süreler havada kalma ve uçuşa yetisine sahip olmalarını sağlayan geniş kanatları sayesinde avlarına ulaşabilirler. Akbabalar, yavrularına karşı çok hassastır. Yavrularına zarar verilmesi şöyle dursun yaklaşılması bile risklidir. Günümüzde akbabaların nesli tükenme noktasına gelmiştir.

Açıklama

DAHA FAZLASI İÇİN AŞAĞIDAKİ BAĞLANTIYA TIKLAYARAK GRUBUMUZA
KATILABİLİRSİNİZ. ☺

<https://www.facebook.com/groups/1468438739924706>

Başımızın üstünde her zaman yeşil, iğne yapraklı dallardan örülü bir çatı var. Dallar öylesine sık ki, güneş ışığı aşağıya süzülemiyor bile. Ormanın içine doğru kilometrelerce uzayıp giden toprak bir yol... Çevredeki çiçeklerin insanı bayıltıcı kokusu ve kuşların tatlı nağmeleri her zaman huzur verir insana.

Betimleme

Bazı bilim adamları yanlış, anlaşılabilir bir Türkçe ile yazıyorlar. Üstelik bunlar, edebiyatçı olmadıklarını ileri sürerek, hoş görülmelerini de istiyorlar. Oysa bu, mazeret olamaz. Çünkü bizim onlardan istediğimiz; duygu ve düşüncelerini düzgün bir dille yazmalarındır. Bunun için de sanatçı olmaya gerek yoktur. Her insan ana dilini hatasız kullanacak ölçüde bilmelidir.

Tartışma

Yakup Kadri Karaosmanoğlu edebiyatımızın önde gelen sanatçılarından biridir. Roman, hikâye, anı gibi değişik alanlarda eserler vermiş olan sanatçı daha çok romanları ile tanınmaktadır. Romanlarında önceleri kişisel konuları işleyen sanatçı daha sonra toplumsal konulara yönelmiştir. "Kiralık Konak" ta nesiller arası duygu ve düşünce farklılıklarını işleyen sanatçı, "Yaban" romanında Kurtuluş Savaşı yıllarında köy yaşamını, köylü - aydın çatışmasını işlemiştir.

Açıklama

Aşağıdaki paragraflarda hangi düşünceyi geliştirme yollarının kullanıldığını bulunuz. Paragrafların altındaki alanlara yazınız.

Tanımlama

Benzetme

Karşılaştırma

Örnekleme

Sayısal Verilerden Yararlanma

Tanık Gösterme

Güzel söz herkesi mutlu eder. Kötü sözü ise hak eden bile sevmez. Layık olmadığımızı düşündüğümüz bir tavır, bir söz bizi daha çok kırar. Bu tavrın, sözün kim tarafından yapılp söylendiği de önemlidir. Bizi en çok kıran, kötü sözü söylemesini en son beklediğimiz kişinin söylemesidir. Yani, dostumuz. Pir Sultan Abdal da "İlle, dostun bir fiskesi yaralar beni..." dememiş midir?

Tanık Gösterme

Çita, kedigiller ailesinden olan etçil bir hayvandır. Kürkleri, küçük siyah lekeler ile sarımsı renklidir. Çitaların %50'sinden fazlası Afrika kıtasında yaşamaktadır. Geyik ve antilop çitaların avladığı hayvanlardan bazılarıdır. Dünyanın en hızlı canlısı olan çitaların nesli son yıllarda tükenme tehlikesiyle karşı karşıyadır.

Sayısal Verilerden Yararlanma - Örnekleme - Karşılaştırma

Kan, damarlar içinde dolaşarak vücudun en ufak hücresine kadar yayılıp onlara besin taşıyan ve yaşamımız için hayati önemi olan sıvıdır. Ortalama bir hesaba göre her insanda ağırlığının %12'de 1'i kadar kan vardır. Yani 70 kg gelen bir insanda 5 litre kan vardır.

Tanımlama - Sayısal Verilerden Yararlanma

DAHA FAZLASI İÇİN AŞAĞIDAKİ BAĞLANTIYA TIKLAYARAK GRUBUMUZA
KATILABİLİRSİNİZ. ☺

<https://www.facebook.com/groups/1468438739924706>

Temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış gizli bir antlaşma sitemi olan dil, aynı zamanda bir milleti diğer milletlerden ayıran en önemli unsurdur. Dil, akan bir nehir gibi içinden geçtiği her topraktan beslenir. Ziya Gökalp; "Her uygar ulusun konuşma ve yazı dili, karşılaştığı uygarlıklardan alınan sözcük ve deyimlerle doludur. Bu bakımdan her ulusun dili, o ulusun çağlar boyunca yaşadığı tarihin sanki bir özetidir. Dile bu gözle bakılırsa dil anlam kazanır." der.

Benzetme

Tanık Gösterme

Köpekçiller ailesinin bir diğer üyesi de kurnazlığıyla nam salmış olan tilkidir. Tilki, çok iyi koku alan ve çok iyi işiten vahşi bir hayvandır. Tavşan, tavuk, fare vb. hayvanlarla beslenen tilkiler genelde tek başlarına yaşarlar. Boyları 40 cm civarında ve ağırlıkları 7-9 kg arasındadır. Tilkiler, yuva hayatına bağlı hayvanlardır ve yuva olarak ağaç kovuklarını, kaya oyuklarını, çalılık alanları seçerler.

Tanımlama

Sayısal Verilerden Yararlanma

Örnekleme

Dünyanın en kurak yeri Antarktika'dır. Kıtanın bazı kesimleri 2 milyon yıldır yağmur yüzü görmemiştir. Bir çöl teknik olarak yılda 254 mm'den az yağış alan yer olarak tanımlanmaktadır. Sahra Çölü, yılda sadece 25 mm yağış alır. Antarktika'ya düşen yıllık ortalama yağış da hemen hemen bu kadardır. Ancak kıtanın "Kurak Vadiler" olarak bilinen %2'lik kısmında buz ve kar yoktur ve buraya hiç yağmur yağmaz.

Karşılaştırma

Sayısal Verilerden Yararlanma

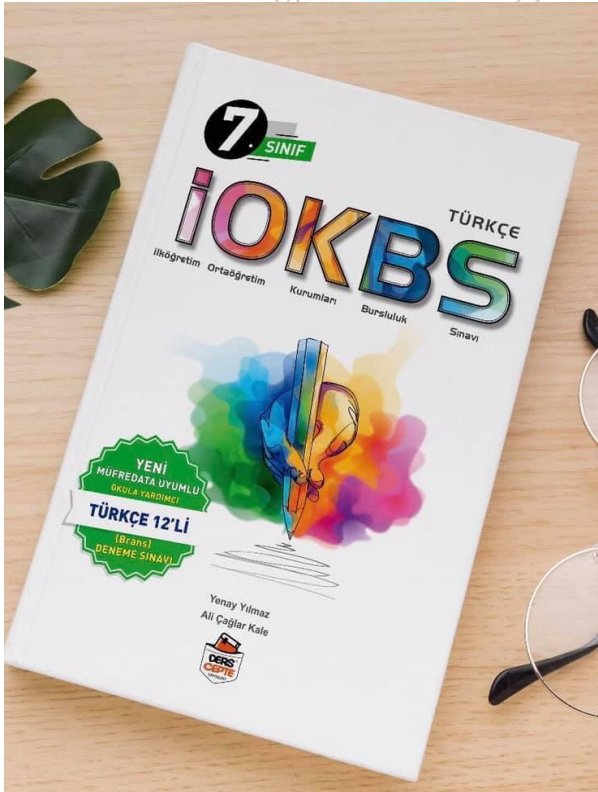
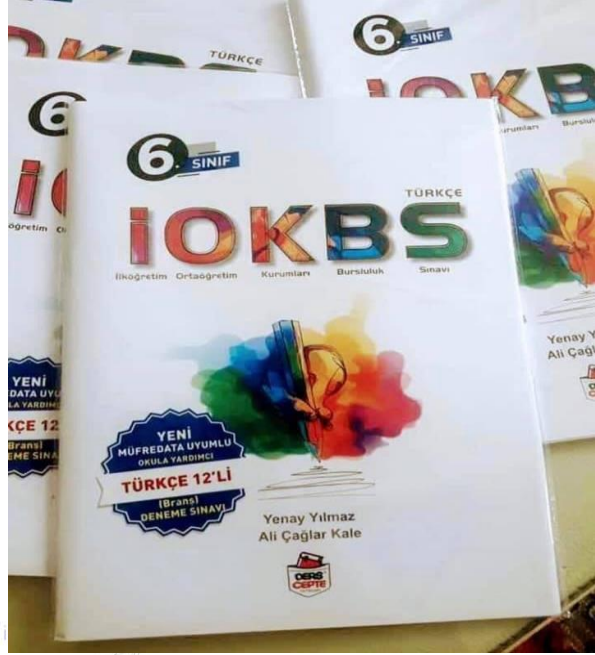
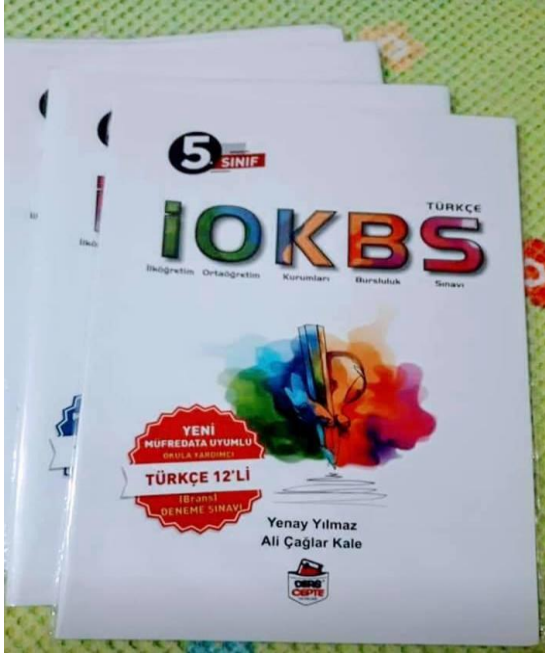
Sanatın en önemli amacı toplumun çıkarlarını korumak adına toplumun sorunlarını dile getirmektir. Özellikle bu düşünceye göre yazan yazarları okumayı tercih ederim. Yaşar Kemal, Orhan Kemal, Rıfat Ilgaz, Maksim Gorki, John Steinbeck, Şolohov bu yazarlardan bazılarıdır.

Örnekleme

DAHA FAZLASI İÇİN AŞAĞIDAKİ BAĞLANTIYA TIKLAYARAK GRUBUMUZA
KATILABİLİRSİNİZ. ☺

<https://www.facebook.com/groups/1468438739924706>

DERS TÜRKÇE AİLESİ İFTİHARLA SUNAR. ESERLERİMİZE DESTEKLERİNİZİ BEKLERİZ. ESERLERİMİZLE İLGİLİ BİLGİ ALMAK İÇİN BİZLERE ULAŞABİLİRSİNİZ.

DAHA FAZLASI İÇİN AŞAĞIDAKİ BAĞLANTIYA TIKLAYARAK GRUBUMUZA KATILABİLİRSİNİZ. ☺

<https://www.facebook.com/groups/1468438739924706>